

Din ve Kimlik*

Din, kimliği oluşturan önemli bir aidiyet olduğu kadar diğer aidiyetlerin değerini de belirleyen ana unsurdur. Din, aynı zamanda her türlü aidiyetin gerçek değerinin muhafaza edilmesinde de çok önemli bir role sahiptir. Zira din, kimliğin inşasında en temel kabulleri, değerleri, tasavvurları, anlamları ve sembolleri belirler. Dinin çizdiği anlam haritası insanlara kılavuzluk eder, onlara hayatın tamamını kuşatacak şekilde bir ahlak düzeni sunar, kimlik ve şahsiyetin oluşumuna yön verir.

Tarih boyunca biz Müslümanlar için daima bir geğici ve küçük; bir de kalıcı ve büyük aidiyet ve mensubiyetler var ola gelmiştir. Bir aileye, bir ırka, bir gruba, bir mezhebe, bir meşrebe, bir cemaate, bir ideolojiye olan intisap ve mensubiyet geğici, küçük mensubiyetlerdir. Asıl olan büyük aidiyet ve mensubiyet, İslâm ailesine olan mensubiyettir. Önemli olan şairin “İntisâbım tâ ezeldendir Cenâb-ı Ahmed’e” dediği gibi Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed Mustafa’ya (sas) olan intisaptır. Tarih boyunca Müslümanlar için en büyük tehdit ve tehlike, küçük mensubiyetleri üst kimliğe dönüştürerek bu büyük mensubiyetin önüne geğirmeye kalkışmak olmuştur. İrkçılık, mezhepçilik, meşrepçilik ve cemaatçilik üzerinden kardeşlik hukukunu çiğnemek ve bizi kardeş kılan değerleri yok saymak, Sevgili Peygamberimize (sas) olan intisabımıza hep gölge düşürmüştür.

Bugün İslâm dünyası ve İslâm dini tarihinin en zorlu süreçlerinin birinden geçmektedir. Bunda pek çok sebebin yanında kimlik inşasında İslâm dünyasının kendi tarihi ve sosyal gerçekliğinden hareket edilmemesinin büyük rolü bulunmaktadır. Her şeyden önce Müslümanlar, modern zamanlarda en başta ırk, dil ve coğrafya ekseninde ayrılıkçı ve inkârcı ideolojilerin dünya görüşleriyle çalkalanmışlar, kültürel işkenceye tabi tutulmuşlardır. Buna bir de İslâm kültür ve medeniyetinin zengin bilgi mirasından yoksun tek tipçi eğitim süreçlerinin etkisi düşünüldüğünde ne yazık ki İslâm dünyasında sağlıklı kimlik inşası hiçbir zaman istenen düzeyde gerçekleştirilememiştir. Neticede İslâm dünyası, hem zihin ve gönül dünyası hem de ırk, dil, coğrafya, mezhep ve meşrep ağısından paramparça olmuş, sömürü, işgal, istila ve istibdatlara maruz kalmış, bir türlü fitne, fesat ve kaos ortamından kurtulamamıştır.

Müslümanlar olarak bugün en başta gelen vazife ve sorumluluğumuz, İslâm’ın rahmet mesajlarını önce kendi hayatımızda yaşayarak göstermek, sonra da en yakınlarımızdan başlayarak dalga dalga içinde yaşadığımız topluma ve tüm insanlığa ulaştırmak için var

gücümüzle çalışmaktır. Tevhitle vahdet arasındaki muhteşem ilişkiyi yeniden kurmaktır. Cehalet, tefrika ve yakılmak istenen fitne ateşine karşı İslâm medeniyetinin yüce değerlerini egemen kılmak için çalışmaktır. İman ve İslâm'ı öncelemektir. Önce kendi yaralarımızı sonra da âlem-i İslâm'ın yaralarını sarmak ve İslâm kardeşliğini yeniden ihya etmek için seferber olmaktır. Ülkemizi, İslâm beldelerini bir an önce selâm ve eman yurduna, ilim ve hikmet merkezlerine dönüştürmek için çaba sarfetmektir. Cami, mihrap, minber ve kürsüdeki hissiyat ve maneviyatı; tevhidi, vahdeti, sevgiyi, muhabbeti, merhameti, kardeşliği, birliği, beraberliği sokaklarımıza, mahallelerimize, şehirlerimize, metropollerimize kısacası hayata taşımak için cehd göstermektir. Camiye, mihraba, minbere, kürsüye asla cahiliye asabiyetini yaklaştırmamaktır. Allah'ın kelimini, Resulullah'ın sünnetini hiçbir zaman cahiliye asabiyetine payanda kılmamaktır. İzzet ve şerefın, soyda, dilde, ırkta, bölgede, coğrafyada, mezhepte ve meşrepte değil; İslâm'da, imanda, ahlakta ve fazilette olduğu gerçeğini hiçbir zaman akıldan çıkarmamaktır. Sorunlarımızın çözümünün, Müslüman kimliğini ve şahsiyetini doğru bir şekilde inşa etmekten geçtiğini bilmektir.

*Diyanet Aylık Dergi, sayı 303